

USTAWA O ODPADACH

Komentarz

Wojciech Radecki

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

4. WYDANIE

USTAWA O ODPADACH

Komentarz

Wojciech Radecki

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

4. WYDANIE

Stan prawny na 3 października 2016 r.

Wydawca
Izabella Małecka

Redaktor prowadzący
Joanna Maź

Opracowanie redakcyjne
Agnieszka Bąk

Łamanie
Sławomir Sobczyk

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer SA, 2016

ISBN: 978-83-8092-778-0

4. wydanie

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	17
Wstęp	23
CZĘŚĆ I. WPROWADZENIE DO PROBLEMATYKI ODPADÓW	27
1. Rozwój przepisów o odpadach	29
2. Miejsce ustawy o odpadach w polskim systemie prawnym	56
CZĘŚĆ II. KOMENTARZ	89
Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach	91
DZIAŁ I. PRZEPISY OGÓLNE	93
Rozdział 1. Zakres ustawy	93
Art. 1. [Przedmiot regulacji]	93
Art. 2. [Wyłączenie stosowania]	94
Rozdział 2. Objaśnienia określeń ustawowych	110
Art. 3. [Definicje]	110
Rozdział 3. Katalog odpadów i zmiana statusu odpadów niebezpiecznych na odpady inne niż niebezpieczne	117
Art. 4. [Klasyfikacja odpadów]	117
Art. 5. [Zakaz zmiany klasyfikacji]	124
Art. 6. [Odpady niebezpieczne]	125
Art. 7. [Dozwolona zmiana klasyfikacji]	125
Art. 8. [Zgłoszenie zmiany klasyfikacji]	127
Art. 9. [Informacje o zmianie klasyfikacji]	129

Rozdział 4. Uznanie przedmiotu lub substancji za produkt uboczny	132
Art. 10. [Warunki uznania za produkt uboczny]	132
Art. 11. [Zgłoszenie uznania za produkt uboczny]	133
Art. 12. [Informacje o uznaniu za produkt uboczny]	135
Art. 13. [Powrót do uznania za odpady]	136
Rozdział 5. Utrata statusu odpadów	137
Art. 14. [Przesłanki utraty statusu odpadów]	137
Art. 15. [Zakazy magazynowania]	141
DZIAŁ II. ZASADY OGÓLNE GOSPODARKI ODPADAMI	143
Rozdział 1. Ochrona życia i zdrowia ludzi oraz środowiska	143
Art. 16. [Zasada ochrony]	143
Rozdział 2. Hierarchia sposobów postępowania z odpadami ...	145
Art. 17. [Sposoby postępowania z odpadami]	145
Art. 18. [Obowiązki posiadaczy odpadów]	149
Art. 19. [Obowiązki organów administracji publicznej]	151
Rozdział 3. Zasada bliskości	153
Art. 20. [Zakres zasady bliskości]	153
Rozdział 4. Postępowanie z odpadami niebezpiecznymi	158
Art. 21. [Mieszanie odpadów niebezpiecznych]	158
Rozdział 5. Koszty gospodarowania odpadami	160
Art. 22. [Ponoszenie kosztów]	160
Rozdział 6. Zbieranie i transport odpadów	160
Art. 23. [Zbieranie odpadów]	160
Art. 24. [Transport odpadów]	163
Rozdział 7. Magazynowanie odpadów	165
Art. 25. [Warunki magazynowania]	165
Rozdział 8. Usuwanie odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania	168
Art. 26. [Obowiązek usuwania odpadów]	168
Rozdział 9. Przekazywanie odpadów i przenoszenie odpowiedzialności za gospodarowanie odpadami	173
Art. 27. [Przekazywanie odpadów i jego konsekwencje]	173

Art. 28. [Przeniesienie odpowiedzialności w lokalu wspólnym]	178
Rozdział 10. Przetwarzanie odpadów w instalacjach i urządzeniach	179
Art. 29. [Instalacje i urządzenia]	179
Art. 30. [Zakaz przetwarzania poza instalacjami lub urządzeniami]	180
Art. 31. [Spalanie odpadów]	182
Rozdział 11. Wstrzymywanie działalności posiadacza odpadów	185
Art. 32. [Przesłanki i procedury wstrzymania działalności]	185
Rozdział 12. Postępowanie z odpadami	189
Art. 33. [Obowiązki posiadacza odpadów]	189
DZIAŁ III. PLANY GOSPODARKI ODPADAMI	193
Art. 34. [Opracowywanie planów]	193
Art. 35. [Zawartość planów]	197
Art. 35a. [Plan inwestycyjny]	211
Art. 36. [Krajowy i wojewódzki plan gospodarki odpadami]	212
Art. 37. [Aktualizacja planów]	216
Art. 38. [Uchwała w sprawie wykonania planu wojewódzkiego]	216
Art. 38a. [Konsekwencje nieujęcia instalacji w planie]	226
Art. 39. [Sprawozdania z realizacji planów]	227
Art. 40. [Delegacja ustawowa]	228
DZIAŁ IV. UPRAWNIENIA WYMAGANE DO GOSPODAROWANIA ODPADAMI ORAZ PROWADZENIE REJESTRU	231
Rozdział 1. Zezwolenie na zbieranie odpadów i zezwolenie na przetwarzanie odpadów	231
Art. 41. [Wydawanie zezwoleń]	231
Art. 41a. [Kontrola]	237
Art. 42. [Wnioski o zezwolenia]	238
Art. 43. [Zawartość zezwoleń]	247
Art. 44. [Czas ważności zezwolenia]	249

Art. 45.	[Zwolnienie z obowiązku uzyskania zezwolenia]	250
Art. 46.	[Odmowa wydania zezwolenia]	260
Art. 47.	[Cofnięcie zezwolenia]	263
Art. 48.	[Wygaśnięcie zezwolenia]	265
Rozdział 2. Rejestr		266
Art. 49.	[Prowadzenie rejestru]	266
Art. 50.	[Wpis do rejestru na wniosek]	268
Art. 51.	[Wpis do rejestru z urzędu]	271
Art. 52.	[Informacje zamieszczane w rejestrze]	273
Art. 53.	[Wniosek o wpis do rejestru]	282
Art. 54.	[Numer rejestrowy]	288
Art. 55.	[Indywidualne konto w bazie danych]	289
Art. 56.	[Obowiązki marszałka województwa]	289
Art. 57.	[Opłata rejestrowa i opłata roczna]	290
Art. 58.	[Wpływy z opłat]	291
Art. 59.	[Zmiana wpisu w rejestrze]	292
Art. 60.	[Wykreślenie z rejestru na wniosek]	293
Art. 61.	[Delegacja ustawowa]	294
Art. 62.	[Odmowa wpisu do rejestru]	295
Art. 63.	[Umieszczanie numeru rejestrowego na dokumentach]	296
Art. 64.	[Wykreślenie z rejestru z urzędu]	296
Art. 65.	[Kwestie proceduralne]	298
DZIAŁ V. EWIDENCJA ODPADÓW I SPRAWOZDAWCZOŚĆ		300
Rozdział 1. Ewidencja odpadów		300
Art. 66.	[Obowiązek prowadzenia ewidencji odpadów]	300
Art. 67.	[Dokumenty ewidencyjne]	303
Art. 68.	[Delegacja ustawowa]	305
Art. 69.	[Karta przekazania odpadów]	306
Art. 70.	[Karta ewidencji odpadów]	307
Art. 71.	[Uproszczona ewidencja odpadów]	308
Art. 72.	[Przechowywanie i udostępnianie dokumentów]	309
Rozdział 2. Sprawozdawczość w zakresie produktów, opakowań oraz gospodarki odpadami		310
Art. 73.	[Sprawozdania roczne]	310

Art. 74.	[Sprawozdania organizacji odzysku]	315
Art. 74a.	[Dodatkowe sprawozdania organizacji odzysku sprzętu]	318
Art. 75.	[Sprawozdanie o wytwarzanych odpadach i gospodarowaniu nimi]	319
Art. 76.	[Składanie sprawozdań]	323
Art. 77.	[Weryfikacja sprawozdań]	325
Art. 78.	[Przechowywanie i przekazywanie dokumentów]	326
 DZIAŁ VI. BAZA DANYCH O PRODUKTACH I OPAKOWANIACH ORAZ O GOSPODARCE ODPADAMI		
Art. 79.	[Baza danych]	328
Art. 80.	[Obowiązki marszałka województwa]	333
Art. 81.	[Administrator bazy]	335
Art. 82.	[Prowadzenie bazy]	335
Art. 83.	[Dostęp do bazy]	336
Art. 84.	[Delegacja ustawowa]	340
 DZIAŁ VII. SZCZEGÓLNE ZASADY GOSPODAROWANIA NIEKTÓRYMI RODZAJAMI ODPADÓW		
Rozdział 1. PCB oraz odpady zawierające PCB		
Art. 85.	[Zakaz odzysku PCB]	341
Art. 86.	[Postępowanie z odpadami zawierającymi PCB]	342
Art. 87.	[Unieszkodliwianie PCB]	343
Art. 88.	[Zakaz spalania PCB na statkach]	344
Art. 89.	[Informacje o PCB]	344
Rozdział 2. Oleje odpadowe		
Art. 90.	[Zbieranie olejów odpadowych]	344
Art. 91.	[Przetwarzanie olejów odpadowych]	345
Art. 92.	[Zakaz mieszania olejów odpadowych]	348
Art. 93.	[Zakaz zrzutu olejów odpadowych]	348
Rozdział 3. Odpady medyczne i odpady weterynaryjne		
Art. 94.	[Zakaz odzysku odpadów medycznych i weterynaryjnych]	348
Art. 95.	[Unieszkodliwianie odpadów medycznych i weterynaryjnych]	350

Rozdział 4. Komunalne osady ściekowe	355
Art. 96. [Stosowanie komunalnych osadów ściekowych]	355
Rozdział 5. Odpady pochodzące z procesów wytwarzania dwutlenku tytanu oraz z przetwarzania tych odpadów	362
Art. 97. [Zakaz odprowadzania odpadów do morza]	362
Art. 98. [Przetwarzanie]	363
Art. 99. [Informacje]	364
Art. 100. [Delegacja ustawowa]	365
Rozdział 6. Odpady z wypadków	368
Art. 101. [Gospodarowanie odpadami z wypadków]	368
Rozdział 7. Odpady metali	373
Art. 102. [Zbieranie odpadów metali]	373
DZIAŁ VIII. WYMAGANIA DOTYCZĄCE PROWADZENIA PROCESÓW PRZETWARZANIA ODPADÓW	377
Rozdział 1. Składowanie odpadów	377
Art. 103. [Składowiska odpadów]	377
Art. 104. [Zakazy na składowiskach]	379
Art. 105. [Przekształcanie odpadów przed składowaniem] ...	381
Art. 106. [Składowanie odpadów niebezpiecznych]	381
Art. 107. [Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne]	382
Art. 108. [Składowisko odpadów obojętnych]	384
Art. 109. [Dopuszczenie odpadów do składowania]	384
Art. 110. [Podstawowa charakterystyka odpadów]	385
Art. 111. [Odpady wytwarzane regularnie]	388
Art. 112. [Odpady wytwarzane nieregularnie]	389
Art. 113. [Test zgodności]	389
Art. 114. [Weryfikacja odpadów]	390
Art. 115. [Pobieranie próbek]	391
Art. 116. [Przechowywanie i przekazywanie dokumentów] ..	392
Art. 117. [Kryteria dopuszczania odpadów do składowania]	392
Art. 118. [Delegacja ustawowa]	393
Art. 119. [Dodatkowe obowiązki zarządzającego składowiskiem]	395

Art. 120.	[Odmowa przyjęcia odpadów do składowania]	395
Art. 121.	[Składowanie selektywne]	396
Art. 122.	[Zakazy składowania]	398
Art. 123.	[Budowa i prowadzenie składowiska]	400
Art. 124.	[Prowadzenie składowiska]	401
Art. 125.	[Zabezpieczenie roszczeń]	404
Art. 126.	[Lokalizacja składowiska]	406
Art. 127.	[Pozwolenie na budowę składowiska odpadów]	410
Art. 128.	[Warunki rozpoczęcia prowadzenia składowiska odpadów]	414
Art. 129.	[Instrukcja prowadzenia składowiska odpadów]	415
Art. 130.	[Dodatkowe wymagania i zabezpieczenie roszczeń]	418
Art. 131.	[Zabezpieczenie roszczeń]	418
Art. 132.	[Kierownik składowiska]	420
Art. 133.	[Odrębny monitoring]	420
Art. 134.	[Odmowa zatwierdzenia instrukcji prowadzenia składowiska]	421
Art. 135.	[Odpowiedzialność zarządzającego składowiskiem]	422
Art. 136.	[Gminne składowisko odpadów]	424
Art. 137.	[Cena za przyjęcie odpadów na składowisko]	425
Art. 138.	[Obowiązek powiadamiania]	427
Art. 139.	[Działania naprawcze]	427
Art. 140.	[Wstrzymanie użytkowania składowiska odpadów]	428
Art. 141.	[Usuwanie przyczyn i skutków zagrożeń]	431
Art. 142.	[Cofnięcie zezwolenia na przetwarzanie odpadów]	432
Art. 143.	[Wydobywanie odpadów ze składowiska]	432
Art. 144.	[Zgoda na wydobywanie odpadów]	433
Art. 145.	[Zakazy wydobywania odpadów]	435
Art. 146.	[Zamknięcie składowiska lub jego części]	436
Art. 147.	[Zgoda na zamknięcie składowiska lub jego części]	438
Art. 148.	[Zamknięcie składowiska lub jego części z urzędu]	439

Art. 149. [Wykonanie zamknięcia składowiska lub jego części]	442
Art. 150. [Koszty]	444
Art. 151. [Zmiana zarządzającego składowiskiem]	445
Art. 152. [Nowy podmiot zarządzający składowiskiem]	447
Art. 153. [Zwrot zabezpieczenia]	448
Art. 154. [Skutki prawne decyzji o przeniesieniu praw i obowiązków]	449
Rozdział 2. Termiczne przekształcanie odpadów	449
Art. 155. [Prowadzenie termicznego przekształcania]	449
Art. 156. [Zarządzający spalarnią lub współspalarnią]	451
Art. 157. [Ogólne wymagania dotyczące spalarni i współspalarni]	452
Art. 158. [Procesy termicznego przekształcania]	453
Art. 159. [Odzyskana energia]	454
Art. 160. [Obowiązki zarządzającego spalarnią lub współspalarnią]	456
Art. 161. [Wstrzymanie termicznego przekształcania]	459
Art. 162. [Usunięcie skutków termicznego przekształcania]	462
Art. 163. [Termiczne przekształcanie niektórych odpadów]	463
Rozdział 3. Kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami	465
Art. 164. [Kierownik obiektu]	465
Art. 165. [Świadectwo stwierdzające kwalifikacje]	465
Art. 166. [Wniosek o przeprowadzenie egzaminu]	466
Art. 167. [Egzamin]	466
DZIAŁ IX. ZADANIA Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ REALIZOWANE PRZEZ SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA I PRZEPISY SZCZEGÓLNE W POSTĘPOWANIU O WYDANIE DECYZJI Z ZAKRESU GOSPODARKI ODPADAMI	469
Art. 168. [Zakres zadań zleconych]	469
Art. 169. [Organ wyższego stopnia]	472
Art. 170. [Zagadnienia proceduralne]	472

DZIAŁ X. PRZEPISY KARNE I ADMINISTRACYJNE

KARY PIENIĘŻNE	479
Rozdział 1. Przepisy karne	479
Art. 171. [Wykroczenie przeciwko zasadom bezpieczeństwa]	490
Art. 172. [Wykroczenia przeciwko zasadzie bliskości]	491
Art. 173. [Wykroczenia przeciwko regionalizacji]	492
Art. 174. [Wykroczenia transportujących i magazynujących odpady]	494
Art. 175. [Wykroczenie zlecającego gospodarowanie odpadami]	496
Art. 176. [Wykroczenia naruszania zasad bezpieczeństwa] ...	497
Art. 177. [Wykroczenie zbierającego odpady]	498
Art. 178. [Wykroczenie gospodarowania niezgodnie z rejestrem]	498
Art. 179. [Wykroczenia związane z rejestrem]	499
Art. 180. [Wykroczenia w zakresie ewidencji]	500
Art. 180a. [Wykroczenia w zakresie sprawozdawczości]	500
Art. 181. [Wykroczenia związane z PCB]	501
Art. 182. [Wykroczenia związane z olejami odpadowymi]	502
Art. 183. [Wykroczenia związane z odpadami medycznymi i weterynaryjnymi]	502
Art. 184. [Wykroczenia związane z komunalnymi osadami ściekowymi]	504
Art. 185. [Inne wykroczenia związane z komunalnymi osadami ściekowymi]	505
Art. 186. [Wykroczenie władającego powierzchnią ziemi]	507
Art. 187. [Wykroczenie związane z dwutlenkiem tytanu]	508
Art. 188. [Wykroczenia związane za zbieraniem odpadów metali]	509
Art. 189. [Wykroczenia zarządzającego składowiskiem odpadów]	510
Art. 190. [Wykroczenia zatrudnienia osoby bez kwalifikacji]	515
Art. 191. [Wykroczenia termicznego przekształcania odpadów poza spalarnią lub współspalarnią]	516

Art. 192.	[Wykroczenia zarządzającego spalarnią lub współspalarnią]	517
Art. 193.	[Stosowanie Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia]	519
Rozdział 2. Administracyjne kary pieniężne		526
Art. 194.	[Delikty administracyjne]	530
Art. 195.	[Bezprawne transportowanie odpadów]	535
Art. 196.	[Właściwość organów]	537
Art. 197.	[Podstawy stwierdzenia naruszeń]	537
Art. 198.	[Wymiar administracyjnej kary pieniężnej]	538
Art. 199.	[Ustalanie wysokości kary]	539
Art. 200.	(uchylony).	540
Art. 201.	[Uiszczanie administracyjnych kar pieniężnych]	540
Art. 202.	[Stosowanie Ordynacji podatkowej]	541
DZIAŁ XI. ZMIANY W PRZEPISACH OBOWIĄZUJĄCYCH, PRZEPISY PRZEJŚCIOWE, DOSTOSOWUJĄCE I KOŃCOWE		542
Rozdział 1. Zmiany w przepisach obowiązujących		542
Art. 203.	[Zastąpienie poprzedniej ustawy o odpadach nową ustawą]	542
Art. 204.	(uchylony).	543
Art. 205.	(uchylony).	543
Art. 206.	[Zmiany w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach]	543
Art. 207.	[Zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska]	543
Art. 208.	[Zmiany w ustawie z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych]	550
Art. 209.	[Zmiany w ustawie z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej] ...	551
Art. 210.	[Zmiany w ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne]	554
Art. 211.	[Zmiany w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym]	555
Art. 212.	[Zmiany w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym]	555

Art. 213.	[Zmiany w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji] ...	556
Art. 214.	[Zmiany w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym] ...	558
Art. 215.	[Zmiany w ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej]	567
Art. 216.	[Zmiany w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie] ...	568
Art. 217.	[Zmiany w ustawie z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów]	568
Art. 218.	[Zmiany w ustawie z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych]	570
Art. 219.	[Zmiany w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko]	571
Art. 220.	[Zmiany w ustawie z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach]	573
Art. 221.	[Zmiany w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze]	578
Rozdział 2. Przepisy przejściowe, dostosowujące		
i końcowe		579
Art. 222.	[Dotychczasowe procesy odzysku]	579
Art. 223.	[Dotychczasowe zmiany klasyfikacji odpadów]	580
Art. 224.	[Kontynuacja postępowania z odpadami zakaźnymi] ...	581
Art. 225.	[Dotychczasowe zezwolenia na spalanie odpadów] ...	581
Art. 226.	[Zezwolenia na przetwarzanie odpadów]	582
Art. 227.	[Dotychczasowe plany gospodarki odpadami]	582
Art. 228.	[Utrata mocy planów powiatowych i gminnych]	583
Art. 229.	[Regiony gospodarki odpadami komunalnymi]	583
Art. 230.	[Regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych]	584
Art. 231.	[Dotychczasowe decyzje]	584
Art. 232.	[Dotychczasowe zezwolenia na zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów]	586
Art. 233.	[Dotychczasowe zezwolenia na transport odpadów] ...	588
Art. 234.	[Rejestr]	589

Art. 235. [Dotychczasowe rejestry]	592
Art. 236. [Ewidencja]	592
Art. 237. [Sprawozdawczość]	593
Art. 237a. [Sprawozdania za lata 2015 i 2016]	595
Art. 237b. [Sprawozdania w zakresie opakowań i odpadów opakowaniowych].....	596
Art. 237c. [Sprawozdanie zbiorcze]	599
Art. 238. [Bazy danych]	599
Art. 239. [Dotychczasowe zabezpieczenia roszczeń]	602
Art. 240. [Dotychczasowe składowiska odpadów]	602
Art. 241. [Tytuły prawne]	604
Art. 242. [Dotychczasowe pozwolenia na wydobywanie odpadów]	605
Art. 243. [Dotychczasowe składowiska gminne]	606
Art. 243a. [Zarządzanie składowiskiem gminnym].....	607
Art. 244. [Fundusz rekultywacyjny]	608
Art. 244a. [Zgoda na zamknięcie składowiska].....	608
Art. 245. [Dotychczasowe świadectwa stwierdzające kwalifikacje]	609
Art. 246. [Stosowanie dotychczasowych przepisów karnych]	609
Art. 247. [Wpływy z kar pieniężnych]	610
Art. 248. [Przeznaczenie wpływów z kar pieniężnych]	611
Art. 249. [Przekazywanie akt przez starostów]	611
Art. 250. [Dotychczasowe przepisy wykonawcze]	611
Art. 251. [Limit wydatków budżetowych]	615
Art. 252. [Utrata mocy poprzedniej ustawy o odpadach]	617
Art. 253. [Wejście w życie nowej ustawy o odpadach]	618
Załączniki do ustawy o odpadach	621
Indeks rzeczowy	623
Bibliografia	633

Wykaz skrótów

Akty prawne

Konstytucja, kodeksy i Ordynacja podatkowa

Konstytucja RP	– Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
k.c.	– ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 380 z późn. zm.)
k.k.	– ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1137)
k.p.a.	– ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 23 z późn. zm.)
k.p.w.	– ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 395 z późn. zm.)
k.w.	– ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1094 z późn. zm.)
Ordynacja podatkowa	– ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.)

Ustawy podstawowe

- p.p.s.a. – ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 718 z późn. zm.)
- Prawo budowlane – ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 290 z późn. zm.)
- Prawo ochrony środowiska – ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 672 z późn. zm.)
- Prawo wodne – ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 469 z późn. zm.)
- ustawa o bateriach i akumulatorach – ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 687 z późn. zm.)
- ustawa o czystości i porządku – ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 250 z późn. zm.)
- ustawa o gospodarowaniu niektórymi odpadami – ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1413 z późn. zm.)
- ustawa o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów – ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1048)
- ustawa o ocenach oddziaływania – ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiskach oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.)

ustawa o ochronie przyrody	– ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.)
ustawa o ochronie zwierząt	– ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 856 z późn. zm.)
ustawa o odpadach	– ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21 z późn. zm.)
ustawa o odpadach wydobywczych	– ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1136 z późn. zm.)
ustawa o opakowaniach	– ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. poz. 888 z późn. zm.)
ustawa o planowaniu przestrzennym	– ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.)
ustawa o recyklingu pojazdów	– ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 803)
ustawa o szkodach w środowisku	– ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1789 z późn. zm.)
ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i ściekach	– ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 139 z późn. zm.)
ustawa o zużytym sprzęcie	– ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. poz. 1688)

Ustawy ustrojowe

ustawa o IOŚ	– ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 686 z późn. zm.)
--------------	--

- ustawa o PIS – ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1412 z późn. zm.)
- ustawa o samorządzie gminnym – ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 446)
- ustawa o samorządzie powiatowym – ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 814)
- ustawa o samorządzie województwa – ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 486)

Ustawy już nieobowiązujące

- pierwsza ustawa o odpadach – ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o odpadach (Dz. U. Nr 96, poz. 592 z późn. zm.).
- poprzednia ustawa o odpadach – ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243 z późn. zm.)

Organy i instytucje

- GDOŚ – Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
- GIOŚ – Główny Inspektor Ochrony Środowiska
- GIS – Główny Inspektor Sanitarny
- IOŚ – Inspekcja Ochrony Środowiska
- MF – Minister Finansów (minister właściwy do spraw finansów publicznych)
- MG – b. Minister Gospodarki
- MOŚZNiL – b. Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
- MR – Minister Rozwoju
- MRiRW – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi (minister właściwy do spraw rolnictwa)

MŚ	– Minister Środowiska (minister właściwy do spraw środowiska)
MZ	– Minister Zdrowia (minister właściwy do spraw zdrowia)
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
PIOŚ	– b. Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska
PIS	– Państwowa Inspekcja Sanitarna
PWIS	– państwowy wojewódzki inspektor sanitarny
RDOŚ	– regionalny dyrektor ochrony środowiska
RM	– Rada Ministrów
RZGW	– Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SN	– Sąd Najwyższy
TK	– Trybunał Konstytucyjny
UM	– Urząd Morski
WIOŚ	– wojewódzki inspektor ochrony środowiska
WSA	– Wojewódzki Sąd Administracyjny

Organy publikacyjne, czasopisma, zbiory orzeczeń

CBOSA	– Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych
Dz. U.	– Dziennik Ustaw
Dz. Urz. UE	– Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
Dz. Urz. WE	– Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich
GS	– Gazeta Sądowa
M.P.	– Monitor Polski
ONSA	– Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
OSN	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
OSPİKA	– Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych
OŚPiP	– Ochrona Środowiska. Prawo i Polityka
PiP	– Państwo i Prawo
PK	– Przegląd Komunalny

PPOŚ	- Przegląd Prawa Ochrony Środowiska
PS	- Przegląd Sądowy
PUG	- Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
ZK	- Zeszyty Komunalne

Wstęp

Prawo dotyczące odpadów stało się jednym z najrozleglejszych i najbardziej skomplikowanych segmentów prawa ochrony środowiska w prawie międzynarodowym, prawie Unii Europejskiej i prawie wewnętrznym wielu państw świata. Nie inaczej jest w Polsce. Od kilku artykułów poświęconych tej problematyce w ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska i jednego rozporządzenia wykonawczego, poprzez 68 artykułów w ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o odpadach i 80 artykułów w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach doszliśmy do kilkunastu ustaw i kilkudziesięciu aktów wykonawczych, których przedmiotem jest postępowanie z odpadami. Rolę wiodącą w tym zespole norm odgrywa ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, której przepisy czynią przedmiotem tego komentarza.

Obowiązująca ustawa o odpadach z 2012 r. jest trzecią z kolei poświęconą problematyce odpadów. Dwie poprzednie były przedmiotem komentarzy, pierwsza z 1997 r. komentarza autorstwa Jana Jerzmańskiego, Marka Mazurkiewicza i mojego¹, druga z 2001 r. najpierw komentarza pod redakcją Jana Jerzmańskiego², następnie dwóch wydań mojego komentarza³.

¹ J. Jerzmański, M. Mazurkiewicz, W. Radecki, *Ustawa o odpadach z komentarzem*, wyd. 1, Wrocław 1998, wyd. 2 uaktualnione, Wrocław 1999.

² M. Bar, M. Bojarski, M. Duczmal, M. Górski, J. Jerzmański, *Ustawa o odpadach. Komentarz*, Wrocław 2002.

³ W. Radecki, *Ustawa o odpadach. Komentarz*, wyd. 1, Warszawa 2006, wyd. 2, Warszawa 2008.

Obowiązująca ustawa z 2012 r. liczyła w wersji pierwotnej 253 artykuły, czyli w porównaniu z poprzednią wzrost w wymiarze ilościowym jest trzykrotny. Rychło po jej wejściu w życie zdecydowałem się na jej skomentowanie⁴. Wkrótce po moim komentarzu ukazał się komentarz Bartosza Rakoczego i Karoliny Karpus⁵, a po roku monografie Zbigniewa Bukowskiego⁶ i Piotra Korzeniowskiego⁷. Tak więc literatura odnosząca się do tej ustawy jest już dość bogata.

Ustawa o odpadach obowiązująca od 23 stycznia 2013 r. była już dwunastokrotnie nowelizowana. Ukazały się przepisy wykonawcze zastępujące te, które wydane na podstawie ustawy poprzedniej, zostały czasowo utrzymane w mocy. Biorąc to wszystko pod uwagę, Wydawnictwo i ja zdecydowaliśmy się na kolejne wydanie komentarza.

W komentarzu przyjąłem układ stosowany przeze mnie w poprzednich wydaniach. Rozpaczynam od zarysowania krótkiej historii polskiej regulacji dotyczącej odpadów oraz próby teoretycznego umiejscowienia ustawy o odpadach w polskim systemie prawnym, po czym przechodzę do komentowania kolejnych artykułów ustawy.

W komentarzu uwzględniam w niezbędnym zakresie problematykę opłat i administracyjnych kar pieniężnych uregulowanych w Prawie ochrony środowiska. Pominięcie tych zagadnień w ustawie o odpadach sprawiłoby, że komentarz byłby ze względów praktycznych niepełny.

Stosunkowo znaczną uwagę przywiązuję do odpowiedzialności karnej nie tylko za wykroczenia, co jest przedmiotem regulacji ustawy o odpadach, lecz także za przestępstwa, co jest przedmiotem Kodeksu karnego. Nie wpadając w przesadę i nie uznając odpowiedzialności o charakterze penalnym za podstawowy środek prawny w ochronie środowiska, myślę

⁴ W. Radecki, *Ustawa o odpadach. Komentarz*, wyd. 3, Warszawa 2013.

⁵ B. Rakoczy, K. Karpus, *Ustawa o odpadach. Komentarz*, pod red. B. Rakoczego, Warszawa 2013.

⁶ Z. Bukowski, *Prawo gospodarki odpadami*, Poznań 2014.

⁷ P. Korzeniowski, *Model prawny systemu gospodarki odpadami. Studium administracyjno-prawne*, Łódź 2014.

jednak, że jest to środek ważny, zasługujący na szersze zaprezentowanie także w komentarzu do ustawy o odpadach. Znaczną wagę przywiązuje także do odpowiedzialności za delikty administracyjne, która jest nowym rodzajem odpowiedzialności o charakterze penalnym, coraz częściej wchodzącym w miejsce odpowiedzialności nie tylko za wykroczenia, ale nawet za przestępstwa.

Komentarz kieruję przede do służb ochrony środowiska w organach administracji publicznej i w podmiotach gospodarczych, do organów inspekcyjnych, a także do organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości.

W komentarzu uwzględniam stan prawny na dzień 3 października 2016 r.

Wojciech Radecki
Wrocław, w październiku 2016 r.

CZĘŚĆ I

**Wprowadzenie
do problematyki odpadów**

1. Rozwój przepisów o odpadach

1. Przepisy rangi ustawowej bezpośrednio dotyczące postępowania z odpadami pojawiły się w prawie polskim 36 lat temu, kiedy weszła w życie ustawa z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz. U. Nr 3, poz. 6, tekst jedn.: Dz. U. z 1994 r. Nr 49, poz. 196 z późn. zm.). Ustawa ta zdefiniowała odpady jako zużyte przedmioty oraz substancje stałe, a także niebędące ściekami substancje ciekłe, powstające w związku z bytowaniem człowieka lub działalnością gospodarczą, nieprzydatne w miejscu lub czasie, w którym powstały, i uciążliwe dla środowiska (art. 3 pkt 5), a zanieczyszczenie odpadami zaliczyła do uciążliwości dla środowiska, w pewnych sytuacjach zwanych uciążliwościami szkodliwymi (art. 3 pkt 6).

Definicja odpadów została oparta na dwóch kryteriach: „nieprzydatności” i „uciążliwości”. Pierwsze z nich zostało zrelacjonowane do miejsca lub czasu powstania odpadów, a zamieszczony w definicji wyraz „lub”, wskazujący na alternatywę zwykłą, prowadził do niepodważalnego w świetle logiki formalnej (alternatywa zwykła jest prawdziwa, jeżeli co najmniej jeden z jej członów jest prawdziwy, a mogą być prawdziwe i oba, fałszywa zaś tylko wtedy, gdy oba jej człony są fałszywe) wniosku, że zużyte przedmioty lub substancje „odpadowe” (w znaczeniu technicznym lub potocznym) były odpadami w znaczeniu prawnym, jeżeli:

- 1) były nieprzydatne w miejscu i czasie powstania,
- 2) były nieprzydatne w miejscu powstania, aczkolwiek były przydatne w czasie powstania,
- 3) były nieprzydatne w czasie powstania, aczkolwiek były przydatne w miejscu powstania.

Wobec tego zużyte przedmioty lub substancje nie były odpadami tylko wtedy, gdy były przydatne w miejscu i czasie powstania.

Drugie kryterium – „uciążliwości” – miało charakter jawnie tautologiczny. Otóż definicja odpadów nie wymagała uciążliwości szkodliwych, wystarczały zwykle, tymczasem uciążliwością zwykłą było zanieczyszczenie odpadami, a żaden przepis ustawy nie definiował samego pojęcia zanieczyszczenia. Wynikało stąd, że każdy odpad był uciążliwy już tylko dlatego, że był odpadem.

Materialnoprawna problematyka odpadów została uregulowana w rozdziale 8 „Ochrona środowiska przed odpadami i innymi zanieczyszczeniami” działu II „Podstawowe kierunki ochrony środowiska”. Rozdział ten składał się z zaledwie sześciu artykułów, spośród których:

- art. 53 nakładał na jednostki organizacyjne oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w wyniku której powstają odpady, obowiązek chronienia środowiska przed zanieczyszczeniem, niszczeniem lub innym ujemnym oddziaływaniem odpadów, a jako kierunek priorytetowy wskazywał na gospodarcze wykorzystanie odpadów;
- art. 54 złożony z czterech ustępów:
 - wskazywał, że odpady, których nie można wykorzystać gospodarczo, likwiduje się lub unieszkodliwia, gromadzi albo wylewa w miejscach wyznaczonych na ten cel w planach zagospodarowania przestrzennego (ust. 1),
 - nakładał obowiązek likwidacji, unieszkodliwiania albo uporządkowanego gromadzenia lub wylewania na jednostki organizacyjne i osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, w wyniku której powstają odpady (ust. 2),
 - wprowadzał obowiązek uzgadniania z organem administracji sposobu usuwania i unieszkodliwiania odpadów grożących skażeniem lub zakażeniem i innych szczególnie szkodliwych dla środowiska (ust. 3),
 - rozciągał regulacje dotyczące odpadów na usuwanie i likwidację surowców, produktów i innych materiałów uznanych za nieprzydatne do wykorzystania gospodarczego (ust. 4);

- art. 55 regulował kwestie opakowań i innych wyrobów, zobowiązując jednostki organizacyjne i osoby fizyczne wytwarzające opakowania i inne wyroby, które po wykorzystaniu lub zużyciu zagrażałyby środowisku, do określenia sposobu ich powtórnego wykorzystania, a w razie braku takich możliwości – sposobu gromadzenia lub likwidacji zapewniającego ochronę środowiska;
- art. 56 zobowiązywał terenowe organy administracji państwowej do:
 - zapewnienia warunków organizacyjnych i technicznych niezbędnych dla ochrony środowiska przed odpadami,
 - dbałości o utrzymanie porządku i czystości na terenie objętym ich właściwością;
- art. 57 określał reguły utrzymania czystości i porządku w miastach i wsiach o zwartej zabudowie oraz w poszczególnych nieruchomościach;
- art. 58 zawierał delegację do wydania przez RM przepisów wykonawczych.

Z problematyką odpadów spotykaliśmy się także w niektórych innych przepisach ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska. I tak art. 61, znajdujący się w kolejnym rozdziale 9 „Ochrona przed promieniowaniem”, stanowił, że gospodarcze wykorzystanie odpadów przemysłowych zawierających substancje promieniotwórcze następuje na podstawie decyzji Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska, wydanej w porozumieniu z organem właściwym w sprawie ochrony radiologicznej i Państwową Inspekcją Sanitarną. Ponadto za składowanie odpadów przewidziano opłaty (art. 86 ust. 2 pkt 5), nieprzestrzeganie wymagań ochrony środowiska przed odpadami lub nieprzydatnymi do gospodarczego wykorzystania surowcami, produktami i innymi materiałami albo użytymi opakowaniami i wyrobami uznano za wykroczenie (art. 106 pkt 5), a gromadzenie lub wylewanie odpadów w nieprzeznaczonych na ten cel miejscach lub niezgodnie z warunkami określonymi przez terenowy organ administracji państwowej stanowiło delikt administracyjny, za który jednostce organizacyjnej należało wymierzać karę pieniężną (art. 110 ust. 1 pkt 6).

Wojciech Radecki – profesor zwyczajny, doktor habilitowany nauk prawnych; kierownik Zakładu Zagadnień Prawnych Kształtowania i Ochrony Środowiska Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk; specjalista z zakresu prawa ochrony środowiska oraz prawa karnego; autor wielu publikacji, w tym komentarzy do ustawy o lasach, ustawy o odpadach, ustawy o ochronie przyrody; współautor komentarza do kodeksu karnego i kodeksu wykroczeń.

Komentowana ustawa o odpadach określa obowiązki wytwórców odpadów, posiadaczy odpadów gospodarujących nimi, sprzedawców i pośredników w obrocie oraz organów administracji publicznej. Ponadto przedstawia zasady dokonywania klasyfikacji odpadów i postępowania z nimi, a także wiele rozwiązań prawnych podkreślających konieczność zapobiegania powstawaniu odpadów i ułatwiających ich ponowne wykorzystanie.

Od czasu poprzedniego wydania książki ustawa była już dwunastokrotnie nowelizowana. Ukazały się przepisy wykonawcze zastępujące te, które wydane na podstawie ustawy poprzedniej, zostały czasowo utrzymane w mocy. W opracowaniu omówiono zagadnienia dotyczące m.in.:

- zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- finansowania inwestycji z zakresu odpadów komunalnych, w tym budowlanych i rozbiorkowych, ze środków Unii Europejskiej lub funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych,
- obowiązku sporządzania planów inwestycyjnych jako uzupełnienia wojewódzkich planów gospodarki odpadami,
- gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym.

Autor dokonuje szczegółowej analizy przepisów, akcentując powiązania ustawy z prawem Unii Europejskiej. W sposób kompleksowy prezentuje również problematykę odpowiedzialności prawnej za przestępstwa, wykroczenia i delikty administracyjne związane z wykonywaniem tych przepisów.

Komentarz jest przeznaczony dla podmiotów gospodarujących odpadami, organów administracji rządowej i samorządowej kontrolujących przestrzeganie ustawy oraz organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości wdrażających instrumenty odpowiedzialności prawnej za naruszenie jej postanowień.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUPER.PL

WWW.PROFINFO.PL

